

KAHVITTELU SUOMEKSI – KÄSIKIRJA

FIKA PÅ FINSKA - HANDBOK

ESIPUHE FÖRORD

- *Ska vi fika? Mennäänkö kahville?*

Tämä kysymys on lienee tuttu meille jokaiselle. Olemmehan Pohjolassa maailman kahvittelijoiden kärkijoukkoa.

Suomi on yksi Ruotsin vähemmistökielistä ja täällä on puhuttu suomea aikojen alusta asti. Keskiajalla Tukholman asukkaista joka neljäs oli suomenkielinen.

Ajatus vapaamuotoisesta kahvitelusta ja jutustelusta syntyi Uppsalan kunnassa muutama vuosi sitten kahden nuoren toivomuksesta.

Olen ollut Fika på finska- tapaamisten vetäjänä kolmen vuoden ajan kahdessa eri kunnassa, Uppsalassa ja Tierpissä.

Mukana on ollut kaikenikäisiä, lukiolaisista yli yhdeksänkymmppisiin. Tapaamisiin on tultu sen vuoksi, että halutaan jutella, parantaa kielitaitoa tai kuunnella kieltä. Mukana on heitä, jotka ovat puhuneet suomea koko ikänsä. He osallistuvat seuran vuoksi ja auttavat muita, jotka osaavat kieltä vähemmän.

Monet nuoremmista ovat puhuneet lapsena vanhempiensa tai isovanhempiensa kanssa suomea, mutta sen käyttäminen on jäänyt vähemmälle, kun he ovat muuttaneet kotoa pois toiseen kaupunkiin töihin tai opiskelemaan.

Mukana on myös suomenruotsalaisia, jotka ovat oppineet suomea lapsena, mutta joilla ei ole ollut sille käyttöä Ruotsissa. Nyt he haluavat elvyttää toista äidinkieltään.

Osallistujien joukossa on myös heitä, jotka elävät monikielisessä perheessä ja haluavat itsekin oppia suomenkielen.

Aina on mukana myös joku kielinero, jolla on kiinnostus kieliin ja joka haluaa oppia uuden kielen -vaikka kuuntelemalla.

Kaikki ovat tervetulleita ja tasovaatimuksia ei ole.

Tapaamisissa on ollut kuudesta viiteentoista osanottajaa ja kokoontumiset ovat olleet tunnin tai puolentoista pituisia. Silloin kaikki halukkaat ehtivät saada puheenvuoron.

Kiinnostus suomenkieltä kohtaan on lisääntynyt ja Fika på finska-tapaamisia järjestetään monilla paikkakunnilla Ruotsissa.

Käsikirjassa on ehdotuksia aiheista, joista voi keskustella. Teemoja voi käyttää missä järjestyksessä haluaa ryhmän koostumuksen, tilanteen ja tunnelman mukaan. Kirjan tarkoituksena on olla inspiraation lähteenä vetäjälle. Kannattaa kysyä myös osallistujilta heitä kiinnostavista aihepiireistä.

Kahvi, tee ja pulla ovat tärkeitä keskustelun vauhdittajana.

Anne Harbom Jäderlund

Uppsala

2022

ESITTELYKIERROS PRESENTATION

- Tervetuloa!
- Vetäjän lyhyt esittely
- Nimi ja taustaa
- Osallistujien esittelykierros
- Nimi
- Mistä olet kotoisin?
- Millä paikkakunnilla olet asunut Ruotsissa?
- Miten olet oppinut suomea?
- Kenen kanssa puhut suomea?
- Mitä odotat näiltä tapaamisilta?

"KAHVITTELUSÄÄNTÖJÄ" "FIKAREGLER"

- Vetäjä jakaa puheenvuorot
- Annamme kaikille suunnilleen yhtä paljon puheaikaa
- Emme keskeytä toisiamme
- Autamme toisiamme, jos sanoja ei löydy
- Ryhmässä ei ole tasovaatimuksia
- Voit olla mukana myös kuunteluoppilaana
- Vetäjä voi kertoa lyhyesti omista kokemuksistaan viimeisenä

LAPSUUS BARNDOM

- Missä asuit lapsena?
- Kerro paikkakunnasta.
- Missä maassa asuit?
- Asuitko kaupungissa vai maaseudulla?
- Jos asuit muualla kuin Ruotsissa, milloin muutit tänne?
- Haluatko kertoa perheestäsi?
- Mitä vanhempasi tekivät?
- Asuivatko isovanhemmat lähellä teitä? Tapasitko heitä usein?
- Ketkä olivat sinulle tärkeitä ihmisiä?
- Haluaisitko kuvailla itseäsi lapsena?
- Ketä muistutat ulkonäöltäsi ja luonteeltasi?
- Oletko muuttanut?
- Autoitko kotona? Mitä teit?
- Oliko sinulla läheisiä ystäviä?
- Asuiko ystäväsi lähellä?
- Mitä teitte yhdessä?
- Oletteko edelleen ystäviä?
- Kerro joku muisto lapsuudestasi.
- Harrastitko jotakin lapsena?
- Mitä olisit halunnut harrastaa?
- Kuuluitko johonkin seuraan tai yhdistykseen?
- Saitko elämänohjeita soit vanhemmiltasi, isovanhemmiltasi tai muilta sukulaisilta?

KOULU SKOLA

- Missä kävit koulua?
- Minkä niminen koulusi oli?
- Miten pitkä koulumatkasi oli? Miten menit sinne?
- Muistatko jonkun opettajasi? Millainen hän oli?
- Oliko sinulla lempiainetta koulussa?
- Miksi halusit tulla isona?
- Kerro joku muisto kouluajalta.
- Kerro koulunpäättäjaisistä.
- Koska lukuvuosi alkoi ja loppui?
- Kerro jotain lomista
- Kuinka pitkiä kesälomat ja joululomat olivat? Mitä teit silloin?
- Oliko teillä perunannostolomaa tai syyslomaa? Mitä teit silloin?
- Oliko teillä hiihtolomaa ja pääsiäislomaa? Mitä teit silloin?
- Kuka oli paras koulukaverisi?

NUORUUS UNGDOM

- Missä asuit nuorena?
- Mistä haaveilit?
- Oliko sinulla joku läheinen ystävä?
- Harrastitko jotain?
- Mikä oli toiveammattisi?
- Hankitko sen ammatin?
- Opiskelitko ammattiin jossain muualla kuin kotipaikkakunnalla?
- Muistatko ensirakkautesi?
- Kävitkö tanssimassa? Kävitkö konserteissa?
- Oliko sinulla idoleja?
- Koska muutit kotoa pois? Muutitko kauas?
- Mikä innosti sinua kokeilemaan jotain ihan uutta?
- Mikä sai ajattelemaan jostain asiasta ihan toisin?

HARRASTUKSET ENNEN JA NYT INTRESSEN — DÅ OCH NU

- Harrastitko jotain lapsena?
- Missä olit erityisen hyvä?
- Kävitkö partiossa tai kerhossa?
- Piditkö urheilusta? Harrastitko jotain lajia?
- Mitä harrastat nykyään?
- Mikä siinä tuottaa iloa?
- Onko siitä jotain erityistä hyötyä?
- Mitä haluaisit osata tehdä?
- Minkälaisesta liikunnasta pidät nykyään?
- Oletko jonkun yhdistyksen jäsen?
- Osallistutko seurakunnan toimintaan?

- Mikä on paras elokuva, jonka olet koskaan nähnyt? Entä teatteriesitys?
- Pidätkö laulamisesta, konserteista ja musiikista? Millaisista? Muistatko jonkun erityisen konsertin?
- Osaatko soittaa jotain instrumenttia? Mitä haluaisit osata soittaa? Oliko perheessäsi musikantteja?
- Pidätkö tanssimisesta?
- Miten olet oppinut tanssimaan?
- Minkälaisen musiikin tahdissa tanssit mieluiten?
- Mikä on paras kirja, jonka olet lukenut?
- Miksi se on paras?
- Kerro siitä lyhyesti.
- Mikä on suosikkiohjelmasti/sarjasi televisiossa? Miksi?
- Mikä on huonoin tai ärsyttävin ohjelma? Miksi?
- Katsotko youtube-filmejä tai käytätkö esim. Netflixiä?
- Pelaatko tietokonepelejä?
- Mikä on suosikkipelisi?
- Millainen se on?

MATKAT RESOR

- Pidätkö matkustamisesta?
- Minne matkustat mieluiten?
- Mikä oli kotimaan jälkeen ensimmäinen maa, johon matkustit?
- Missä maissa olet käynyt tai asunut?
- Kun käyt uudella paikkakunnalla, uudessa kaupungissa tai maassa, mitä haluat nähdä siellä ensimmäiseksi?
- Ihailenko jotakin erityistä kaupunkia tai maata? Miksi?
- Mihin maahan haluaisit tutustua? Miksi?
- Oletko käynyt jossakin maassa monta kertaa? Mikä siellä kiinnostaa?
- Osaatko jotakin kieltä, jota voit matkoillasi käyttää?
- Erilaisia tapoja ja ruokia eri maissa.
- Jos saisit lentää ilmaiseksi mihin tahansa, minkä matkakohteen valitsisit?
- Kauhein muistosi joltakin matkalta.
- Paras matkavihjeesi.

ERILAISIA TAPOJA OLIKA SEDER

- Mitä eroja koet suomalaisissa ja ruotsalaisissa tavoissa?
- Mikä niistä tuntuu hauskalta? Mikä ärsyttää?
- Työpaikalla, kokouksissa?

Perheen, ystävien ja naapureiden kesken?

Politiikassa?

Kaupassa, lääkärissä, pesutuvassa?

Esikoulussa, koulussa, lukiossa, yliopistossa, kursseilla?

Lenkipolulla, liikenteessä, juhlissa, ajan käytössä?

Lastenkasvatuksessa?

SANONTOJA TALESSÄTT

- Käytettiinkö perheessäsi joitakin sanontoja?
(Sääli on sairautta. Se on helppo nakki. Joka kuuseen kurkottaa, se katajaan kapsahtaa. Mies se tulee räkänokastakin, vaan ei tyhjän naurajasta.)
- Muistatko joitakin suomeksi tai ruotsiksi?
- Kuka sanoi niin?
- Mitä sanonnalla tarkoitettiin?
- Milloin sanottiin sillä tavalla?

SIIRTOLAISUUS

INVANDRING OCH UTVANDRING

- Minkälaista sinusta, vanhemmistasi tai isovanhemmistasi oli muuttaa Ruotsiin?
- Kuka on kertonut siitä sinulle?
- Mikä oli ollut ihmeellisintä? Hauskinta? Vaikeinta?
- Oletko asunut Suomessa?
- Oletko asunut muissa maissa?
- Paikkakunnat, joissa olet asunut?
- Mikä niistä on sinusta paras? Miksi?

Kielen oppiminen

- Miten suomenkieleen suhtauduttiin?
- Osasitko ruotsia, kun muutit Ruotsiin?
- Jos et, mikä oli vaikeinta?
- Missä ja miten opit ruotsia?
- Kävitkö kurssilla? Opitko kieltä koulussa tai töissä?
- Kuka auttoi sinua? Keneltä opit lisää?

Suomen ja Ruotsin eroja

- Mikä kummastutti aluksi?
- Mikä on ihan erilaista?
- Mikä on samanlaista?

VUODENAJAT ÅRSTIDER

TALVI VINTER

Ensimmäinen adventti, sunnuntaina 27.11-3.12 välisenä aikana

Pikkujoulu

Suomen itsenäisyyspäivä 6.12

Nobelin päivä 10.12

Lucian päivä 13.12

Talvipäivänseisaus 21-22.12 Mitä silloin tapahtuu?

Jouluaatto 24.12

Joulupäivä 25.12

Tapaninpäivä, toinen joulupäivä 26.12

Uudenvuodenaatto 31.12

Uudenvuodenpäivä 1.1

Loppiainen 6.1

Nuutinpäivä (Tjugondag Knut) 13.1 Pohjois-Upplannissa

Ystävänpäivä 14.2

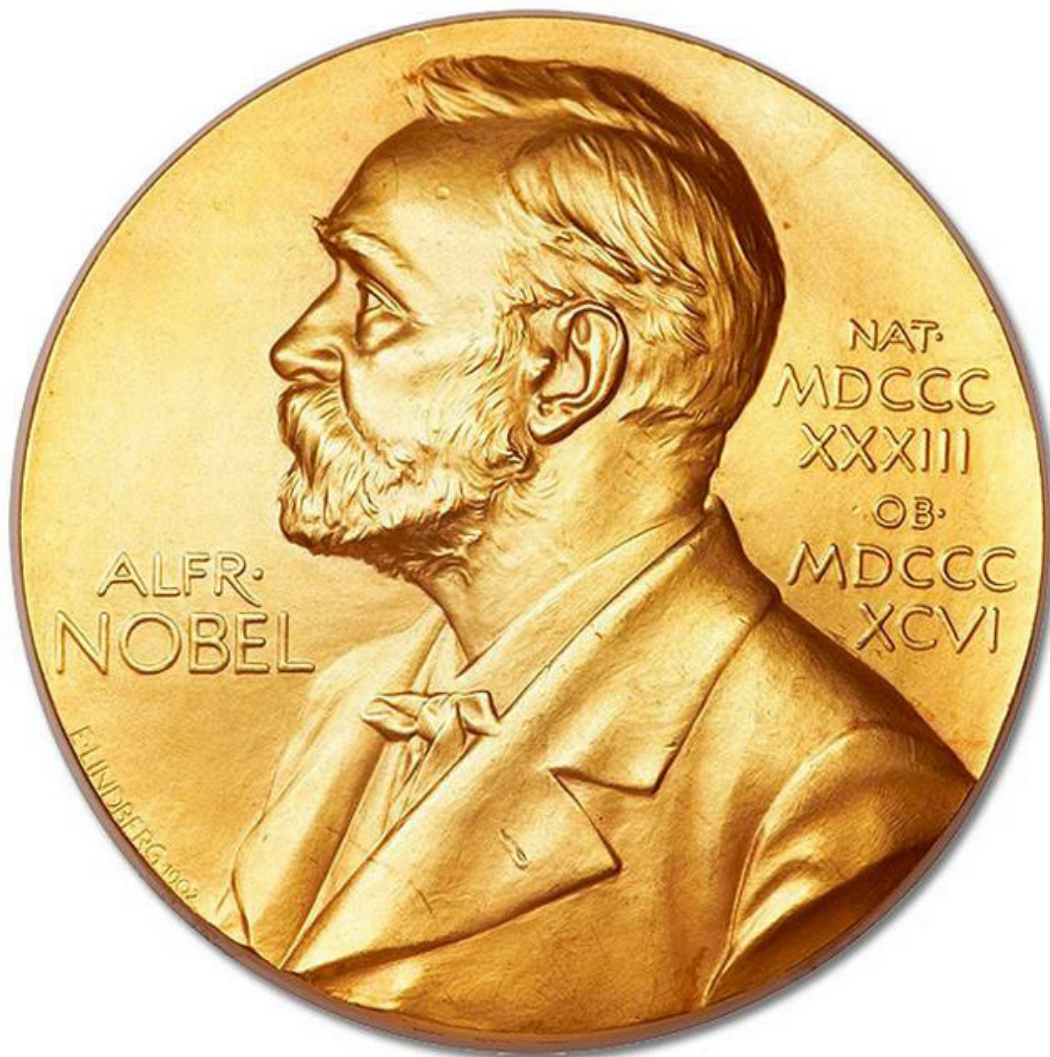
Vietätkö näitä päiviä? Millä tavoin? Mikä niissä on hauskinta?

- Sytytittekö kynttilän itsenäisyyspäivänä?
- Oletko ollut mukana Luciakulkuessa?
- Mikä rooli sinulla oli?
- Kerro joku muisto.
- Ammuitteko uudenvuoden raketteja?
- Valoitteko tinaa?
- Tunnetko Nuutinpäivän tradition?

Suomalaiset Nobelpalkinnon saajat tähän mennessä:

- F. E. Sillanpää 1939,
- A.I. Virtanen 1945,
- Ragnar Granit 1967,
- Martti Ahtisaari 2008
- Bengt Holmström 2016

JOULUPERINTEET JULTRADITIONER

- Minkälaisia jouluperinteitä teillä oli lapsuudessasi? Entä nykyään?
- Oliko teillä joulukuusi?
- Minkälaisia koristeita siinä oli? Teittekö ne itse vai ostettiinko ne?
- Kävittekö joulusaunassa?
- Kuuntelitteko Turun joulurauhaa?
- Katsoitteko television joulukalenteria?
- Kävittekö hautausmaalla?
- Mitä jouluruokaa teillä oli pöydässä? Piditkö erityisesti jostakin ruokalajista?
- Mitä oli ihan pakko saada?
- Mikä ruoka oli harvinaisuus, jota syötiin vain jouluna?
- Saitko joululahjoja?
- Onko sinulla muisto jostakin lahjasta?
- Paras saamasi lahja
- Teitkö tai ostitko lahjoja?
- Mitä toivoisit joululahjaksi, jos saisit vapaasti valita?
Esim. tavara tai elämys.

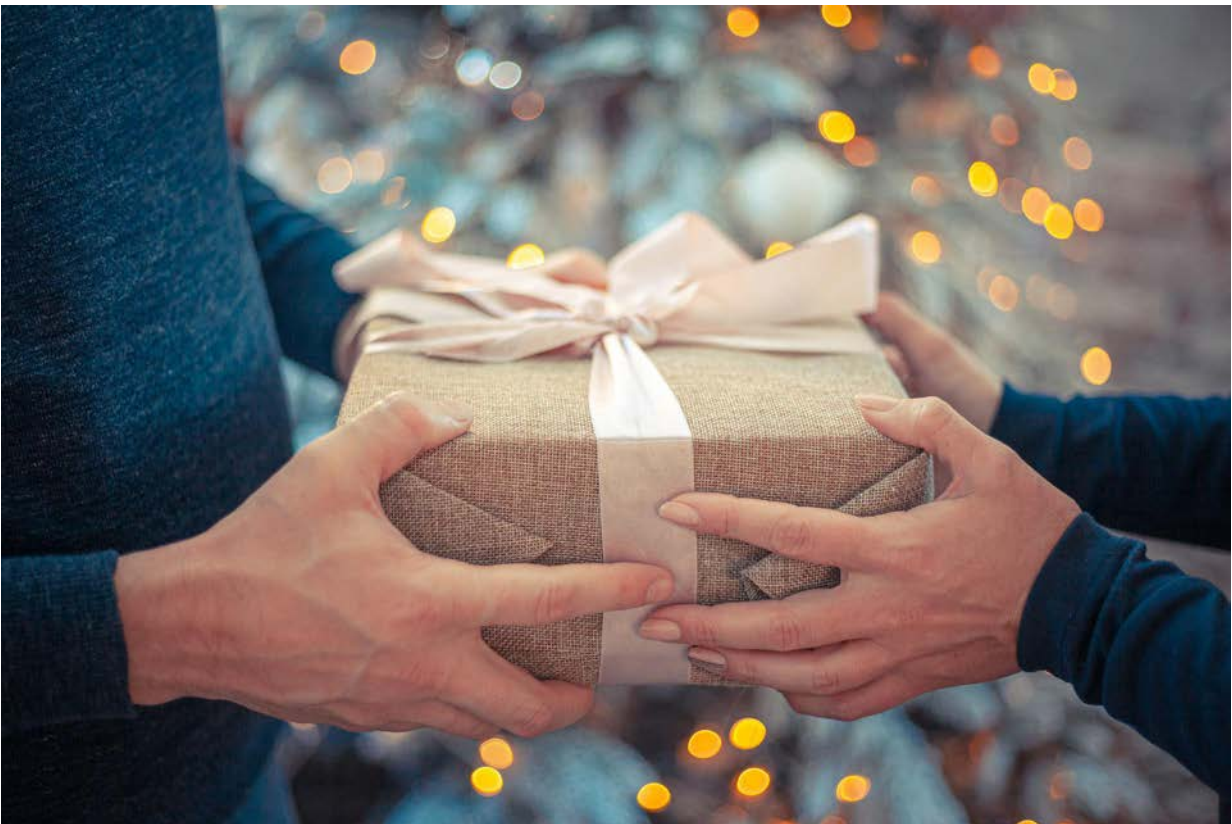
- Kävikö teillä joulupukkia?
- Lauloitteko yhdessä? Osasiko joku perheenjäsenistä soittaa?
- Mikä sinusta on kaunein joululaulu?
- Kävittekö joulukirkossa?
- Millainen oli koulun joulujuhla?
- Muistatko jonkun erityisesti?
- Oliko sinulla joskus rooli joulunäytelmässä tai lauloitko juhlissa?
- Saitteko koulusta joululahjan? Saitteko joulujuhlassa todistukset?
- Muistatko, kuinka pitkä joululoma oli?
- Mikä on sinusta kaunein joululaulu?
- Lähetätkö joulukortteja? Teetkö ne itse?

- Pidätkö glögistä?
- Oletko kuullut tiernapojista?

(Perinne 1800-luvulta. Poikien lauluesitys, jolla kerättiin rahaa koulunkäyntiin.)

Harrastitko näitä joululomalla?

- Luisteleminen
- Hiihtäminen
- Lumityöt
- Mäenlasku kelkalla tai pulkalla
- Muu ulkoilu

KEVÄT VÄR

Mikä keväässä on parasta?

Juhlapäiviä:

Runebergin päivä 5.2

Kalevalan päivä 28.2

Laskiaissunnuntai seitsemän viikkoa ennen pääsiäistä

Laskiaistiistai

Pääsiäinen maaliskuu-huhtikuussa:

Palmusunnuntai

Kiirastorstai

Pitkäperjantai

Pääsiäisaatto

Pääsiäispäivä

Toinen pääsiäispäivä

Helatorstai 39 päivää pääsiäisen jälkeen

Helluntai seitsemän viikkoa pääsiäisen jälkeen, suosittu hääpäivä

Vapunaatto 30.4

Vapunpäivä 1.5

Äitienpäivä, toukokuun toinen sunnuntai Suomessa, toukokuun viimeinen sunnuntai Ruotsissa

- Mitä muistoja sinulla on näistä päivistä?
- Mitä perinteitä noudatitte?
- Ruokamuistoja
- Saitko pääsiäismunia?
- Virvoitko?
- Olitko pääsiäisnoitana?
- Kävikö teillä vieraita?

KESÄ SOMMAR

Ruotsin kansallispäivä 6.6

- Vietätkö kansallispäivää?
- Millä tavalla?

Juhannusaatto

- Perjantaina, 19-25.6 välisenä aikana
- Kerro juhannuksen ruoista ja tavoista
- Juhannuskokko vai juhannussalko?
- Juhannuspäivä

Kesäpäivänseisaus 20-22.6 välisenä aikana

- Mitä silloin tapahtuu?
- Mitä teet yleensä kesällä?
- Mikä kesässä on parasta?
- Matkustatko jonnekin? Minne?
- Tapaatko perhettäsi, sukulaisiasi ja ystäviäsi?
- Onko sinulla käytössäsi mökki?
- Pidätkö uimisesta, saunomisesta, auringonotosta? Missä voit tehdä sitä?
- Viljeletkö parvekkeella, puutarhassa tai siirtolapuutarhapalstalla? Mitä kasvatat?
- Käytkö urheilukilpailuissa, kesäteatterissa tai ulkoilmakonserteissa?
- Rakennatko? Mitä ja missä?
- Oletko enemmän ulkona kuin talvella?

SYKSY HÖST

Pyhäinpäivä, 31.10-6.11 välisenä aikana

- Miten vietät tätä päivää?
- Sytytätkö kynttilän jonkun henkilön muistoksi?

Halloween

- Onko sinulla mielipiteitä tästä päivästä, joka on aika uusi Ruotsissa?
- Käykö sinun luonasi lapsia, jotka sanovat ”Karkki vai kepponen?”
- Ostatko varastoon karkkeja?
- Onko sinulla koristeena kurpitsalyhty?

Isänpäivä

- marraskuun toinen sunnuntai
- Mitä tapoja sinulla on näinä päivinä?
- Mikä syksyssä on parasta? Mikä on tylsintä?
- Poimitko marjoja, hedelmiä tai sieniä?
- Mitä haluaisit poimia?
- Harrastatko metsästystä?

LISÄÄ VUODENAJOISTA MER OM ÅRSTIDER

Syntymäpäivä

- Mihin vuodenaikaan vietät syntymäpäivääsi?
- Miten sitä vietettiin ennen ja vietetään nyt?
- Saitko lahjoja?
- Tehtiinkö siksi päiväksi erityinen kakku?
- Mitkä sinusta ovat tärkeimmät syntymäpäivät?
- Paras lahjasi tai jonkun muun lahja, jonka muistat?

Horoskooppi

- Mikä on horoskooppimerkkisi?
- Uskotko horoskooppeihin? Mistä luet niitä?
- Onko horoskooppisi joskus tiennyt tarkalleen tulevan viikon tapahtumat?

Lempivuodenaika

- Mikä on lempivuodenaikasi?
- Miksi? Mitä teet silloin?
- Mistä vuodenaikasta et pidä?
- Miksi? Mitä teet silloin?
- Kohokohta silloin on.....

RISTIÄISET, RIPILLE PÄÄSY, YLIOPPILASJUHLAT, KIHLAJAISET, HÄÄT JA HAUTAJAISET

DOP, KONFIRMATION, STUDENTFIRANDE, FÖRLOVNING, BRÖLLOP OCH BEGRAVNING

Ristiäiset

- Miten ristiäisiä vietettiin sinun kotipaikkakunnallasi?
- Kirkossa vai kotona?
- Oliko vauvalla erityiset vaatteet?
- Ketkä kutsuttiin juhliin?
- Mitä vieraille tarjottiin?
- Saiko vauva lahjoja? Minkälaisia?
- Oliko lapsella kummit? Ketkä valittiin tehtävään? Miksi juuri ne henkilöt?
- Muistatko erityisesti jotkut ristiäiset?
- Mitä eroja on ristiäisillä ja nimenantojuhlalla?

Rippikoulu

- Oliko sinun paikkakunnallasi yleistä käydä rippikoulua?
- Oliko rippileirejä?
- Mitä rippikoulussa tai -leirillä tehtiin?
- Missä konfirmaatio pidettiin?
- Kerro vaatteista.
- Oliko kotona juhlat?
- Keitä kutsuttiin juhliin?
- Saiko rippikoululainen lahjoja? Minkälaisia?
- Saiko konfirmaation jälkeen jotain erityisoikeuksia (Esim. käydä tansseissa)?

Ylioppilasjuhlat

- Miten suomalaiset ylioppilasjuhlat eroavat ruotsalaisista?
- Kerro eri tavoista.

Kihlajaiset

- Viettätiinkö suvussasi kihlajaisia?
- Millaiset ne olivat? Keitä niihin kutsuttiin?

Häät

- Miten vietettiin häitä?
- Pidettiinkö vihkiminen kirkossa?
- Miten häihin valmistuttiin?
- Kerro vaatteista.
- Ketkä kutsuttiin juhliin?
- Oliko häissä morsiusneitoja, kaasoja, bestmania tai hääkulkuetta?
- Missä häitä juhlittiin?
- Mitä ruokaa siellä syötiin?
- Oliko juhlissa hääkakku?
- Oliko paikkakunnallasi joku erikoinen tapa, esim. Morsiamen ryöstö?
- Muistatko erityisesti jotkut häät? Kenen ne olivat? Mitä tapahtui?

Hautajaiset

- Miten hautajaiset järjestettiin sinun kotipaikkakunnallasi?
- Ketkä kutsuttiin mukaan?
- Kerro pukeutumisesta.
- Ketkä kantoivat arkkua?
- Tuotiinko kirkkoon kukkia?
- Otettiin hautajaisissa valokuvia?
- Suruaika ja erityinen pukeutuminen
- Kokoonnuttiinko haudalle?
- Tarjottiinko muistotilaisuudessa ruokaa tai kahvia? Missä?
- Muistatko erityisesti jotkut hautajaiset? Kenen?

KORONA-AIKA CORONA

- Miten olet kokenut korona-ajan?
- Mitä huonoja puolia siinä oli?
- Oliko siinä jotakin hyvää?
- Mitä ajattelit, kun kuultit koronasta helmikuussa 2020?
- Saitko sinä tartunnan?
- Olitko työpaikallasi vai teitkö töitä kotoa?
- Kenen kanssa olit tekemisissä?
- Miten pidit yhteyttä muihin?
- Mikä asia harmittaa eniten?
- Aloitko harrastaa jotain uutta?
- Kävitkö luonnossa enemmän kuin tavallisesti?
- Mitä et voinut tehdä?
- Mitä eroja oli Suomen ja Ruotsin koronavalmiudessa ja -säännöissä?

KOTIELÄIMET HUSDJUR

- Oliko perheessäsi kotieläin?
- Oliko sinulla ihan oma?
- Minkä niminen se oli? Kerro siitä.
- Onko sinulla nykyään kotieläin?
- Mitä teette yhdessä?
- Mistä eläimistä pidät? Miksi?
- Mitä iloa kotieläimistä on?

RUOKA MAT

- Minkälaisesta ruoasta sinä pidät?
- Lempiruokasi?
- Laitatko itse ruokaa?
- Pidätkö ruoan laittamisesta?
- Kuka opetti sinua?
- Mitä ruokaa teet mieluiten?
- Mikä on bravuurisi?
- Mikä suomalainen ruoka on sinusta parasta?
- Onko joku suomalainen ruokatavara, jota kaipaavat, mutta jota ei voi ostaa Ruotsista?
- Oliko sinulla koulussa kotitaloustunteja?
- Pidätkö leipomisesta?
- Mitä leivot mieluiten?
- Oletko perinyt jonkun suomalaisen reseptin?
- Jos käyt Suomessa, ostatko joitakin ruokatavaroita sieltä?
- Teetkö kasviruokaa?
- Mistä saat uusia ruokaideoita?
- Mitä ruokaa ilman et voisi olla?
- Paras jälkiruokasi?
- Isoäidin ruoka, joka on jäänyt muistiin
- Minkä maalaisesta ruoasta pidät?
- Jos saisit syödä vain yhtä ruokalajia lopun elämääsi, minkä valitsisit?
- Mikä on kummallisinta, mitä olet syönyt?
- Mitä et missään tapauksessa halua maistaa?
- Tiedätkö jonkun hyvän lounaspaikan, jota voit suositella?
- Mitä sinulla pitää aina olla jääkaapissa?
- Mitä tarjoat, jos sinulle tulee illallisvieraita?
- Mitä syöt, kun kukaan ei ole näkemässä?
- Mikä on lempikarkkisi?
- Lempijäätelösi?
- Lempihedelmäsi?

NIMI NAMN

- Mitkä ovat etunimesi?
 - Oletko perinyt ne joltakin sukulaiselta? Keneltä?
 - Mitä nimesi tarkoittavat?
 - Osataanko Ruotsissa sanoa nimesi oikein?
 - Mitä eri kirjoitusmuotoja siitä on keksitty Ruotsissa?
 - Onko perheessä nimi, joka on kaikilla tytöillä tai pojilla vaikka toisena nimenä?
 - Onko nimesi suosittu sinun ikäisilläsi? Oliko luokallasi samannimisiä?
 - Onko sinulla lempinimiä?
 - Millä nimellä sinua kutsuttiin kotona?
 - Mitä muita nimiä sinun suvussasi on?
-
- Mitä sukunimesi tarkoittaa?
 - Onko se tavallinen?
 - Onko se saatu jonkun talon tai paikan mukaan?
 - Osataanko Ruotsissa sanoa nimesi oikein?
 - Eri kirjoitusmuotoja sukunimestäsi Ruotsissa?
-
- Etu- ja sukunimet, joihin voisit vaihtaa omasi. Miksi juuri niihin?

TÄRKEIMMÄT ASIAT ELÄMÄSSÄ DET VIKTIGASTE I LIVET

- Mikä elämässä on tärkeintä?
- Mitä luulet, että isäsi ja äitisi vastaisivat?
- Isovanhempasi?
- Jos sinulla on lapsia, mitä he vastaisivat.

TAPAHTUMA, JOKA MUUTTI MAAILMAN EN HÄNDELSE SOM ÄNDRADE VÄRLDEN

- Mikä tapahtuma sinun mielestäsi muutti Ruotsin tai maailman?
(Ukrainan sota, Estonia, World Trade Center, Olof Palménin murha)
- Miksi?
- Mitä teit juuri silloin?
- Mitä ajattelit, kun kuultit tapahtumasta?
- Mitä jälkiseurauksia siitä tuli?
- Seurasitko tapahtumaa uutisista tai sanomalehdestä?

SOTA KRIG

Suomessa oli sisällissota vuonna 1918 ja Suomi joutui mukaan toiseen maailmansotaan vuosiksi 1939-1945.

- Mitä tiedät näistä sodista?
- Oletko lukenut niistä tai onko joku kertonut sinulle niistä?
- Oletko kuullut sisällissodan punaisista ja valkoisista ja vankileireistä?
- Oliko joku sinun suvustasi mukana talvi- tai jatkosodassa? Sotilaana tai lottana?
- Tiedätkö, mitä lotat tekivät sodan aikana?
- Asuiko sukusi Karjalassa, josta jouduttiin lähtemään evakkoon?
- Kuoliko tai haavoittuiko joku sukulainen sodassa?
- Otetko kuullut rintamamiestonteista, joita jaettiin sodan käyneille?
- Oletko kuullut, miten sotaveteraaneista on huolehdittu sodan jälkeen?
- Oletko nähnyt Suomessa sankarihautoja?
- Oletko kuullut, että ylioppilaat vievät monilla paikkakunnilla kukkia sankarihautoille koulunpäätymispäivänä?
- Miksi Ukrainan sotaa ja Suomen talvisotaa vertaillaan uutisissa?

ELÄKE PENSION

- Kuinka monta vuotta olit ollut töissä?
- Jatkoitko työntekoa?
- Aloitko tehdä jotain ihan uutta? Mitä?
- Oliko sinulla joku haave, jonka halusit toteuttaa, kun sait enemmän aikaa?
- Onko sinua pyydetty entiseen työpaikkaan tuuraajaksi?
- Tapaatko vanhoja työkavereita?
- Muutitko toiselle paikkakunnalle?
- Jos sinulla on kesäpaikka, onko sinulla enemmän aikaa olla siellä?
- Opiskelitko jotain uutta?
- Tähän ikään mennessä olen oppinut....
- Seuraavaksi aion oppia.....
- Viimeksi yllätin itsenikin...
- Parasta tässä iässä on.....

KUVAT BILDER

Vetäjä jakaa kaikille yhden lehdestä leikatun kuvan.
Tämän voi tehdä useamman kerran, jos kuvia on paljon.

- Mitä näet kuvassa?
- Mitä sinulle tulee mieleen, kun katsot kuvaa?
- Onko kuva iloinen, valoisa, synkkä, surullinen...
- Mitä siinä tapahtuu?
- Näytä se muille ja kerro kuvasta.

ELÄMÄNKAARI LIVSCYKEL

Vetäjä ottaa mukaan paperia ja lyijykyniä.

Tätä ei näytetä muille.

Piirrä paperille elämänkaari syntymävuodestasi tähän vuoteen asti.

Merkitse siihen lyhyesti joitakin tärkeitä asioita.

Piirrä ylämäkiä ja alamäkiä.

Onko jotain, joka muutti elämäsi?

Jos haluat, kerro jostakin tapahtumasta.

JULKKIKSET KÄNDISAR

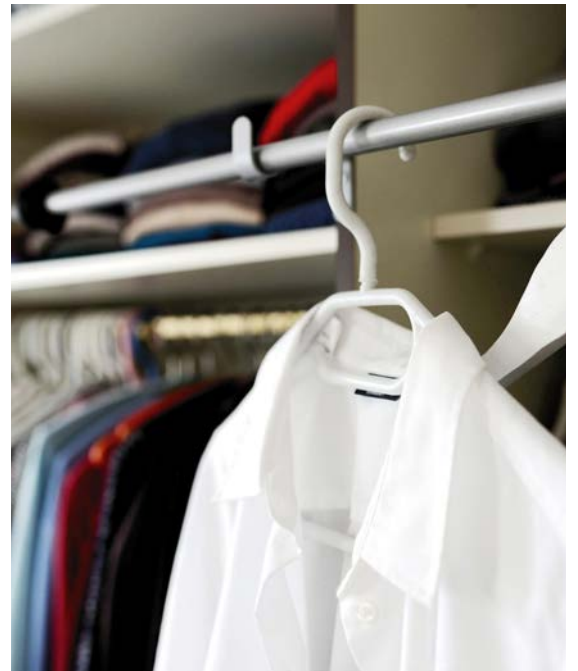
- Onko sinulla joku idoli?
- Oletko tavannut hänet?
- Kerro hänestä.

- Nimi
- Mitä hän tekee?
- Miksi hän on kuuluisa?
- Elääkö hän edelleen?
- Miksi ihailet juuri häntä?
- Mitä sanoisit hänelle, jos tapaisitte?

VAATETUS KLÄDSEL

- Minkälaisista vaatteista pidät?
- Ihailetko jonkun henkilön vaatteita?
- Erilaisia tyylejä ennen ja nyt.
- Minkä tyylin toivoisit tulevan jälleen muotiin?
- Mistä tyylistä pidit nuorena? Kuvaile tyyliäsi.
- Suosikkivaatteesi nykyään.
- Suosikkimateriaalisi.
- Mitä väriä käytät eniten?
- Mitä vaatteita et tule koskaan hankkimaan?
- Millaisista kengistä pidät eniten?
- Millaiset olivat hullunkurisimmat kenkäsi?

SUOMENKIELI FINSKA SPRÅKET

- Kaunein suomalainen sana
- Rumin sana
- Mitä sanaa tai lausetta käytät ihan liikaakin?
- Minkä sanan tai sanonnan kaikki kaverisi ja naapurisi osaavat suomeksi?
- Mikä suomenkielessä on vaikeinta?

SAUNA BASTU

- Pidätkö saunomisesta?
- Kuinka usein käyt saunassa?
- Puhahdatko uimaan, jos lähellä on ranta?
- Avantouinti
- Mikä on tärkeintä saunan lämmittämisessä?
- Mikä on paras: savusauna, puilla lämmitettävä sauna, sähkösauna vai uimahallin sauna?
- Missä niistä käyt useimmin?
- Mikä on paras uimapaikka: Järvi, uima-allas, poreallas, meri vai joki?

NYKYINEN KOTIKAUPUNKISI DIN NUVARANDE HEMSTAD

- Mitkä ovat kauneimpia paikkoja ja rakennuksia kotikaupungissasi?
- Mistä et pidä?
- Lempipaikka kotikaupungissasi
- Mihin veisit turistin ensimmäisenä?
- Paras kahvila
- Paras kauppa
- Paras ravintola
- Mielenkiintoisin museo
- Kaunein paikka luonnossa
- Missä käyt usein?
- Missä rentoudut parhaiten?

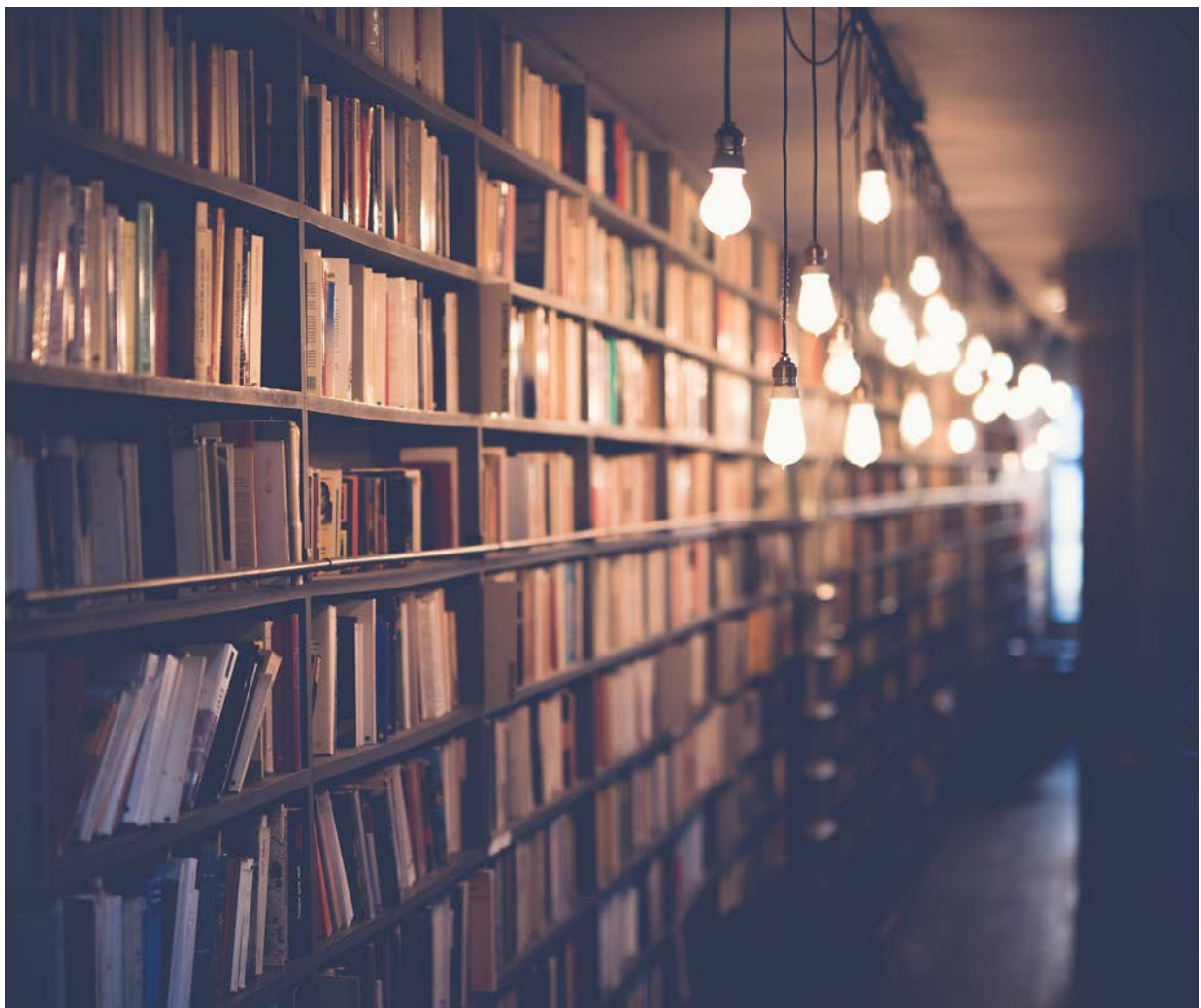
KOTI HEM

- Kodit, joissa olet asunut?
- Muistatko kaikki osoitteet?
- Mikä on lempipaikkasi kotona?
- Mikä on tärkein huonekalusi?
- Mistä olet ylpeä?
- Minkälainen on kaunein taulusi?
- Mikä on arvokkain esineesi?
- Oletko löytänyt kirpputorilta jotain ihan uskomattomaa kotiisi?
- Mikä on tärkeintä sisustuksessa?
- Mikä on ihan välttämätöntä?
- Pidätkö siivoamisesta?
- Millä värillä et koskaan maalaisi seinääsi?
- Millainen on unelmakotisi?
- Missä se sijaitsisi?

KIRJAT BÖCKER

- Luetko kirjoja? Kuunteletko niitä?
- Paras kaunokirjallinen, runo- tai tietokirja
- Mitkä kirjat kaikkien pitäisi lukea?
- Minkä kirjan päähenkilön haluaisit tavata?
- Minkä kirjan haluaisit lukea heti uudestaan?
- Mikä kirja vei muihin maisemiin niin elävästi, että kuvittelit olevasi siellä?
- Mikä kirja sai sinut kynelehtimään?
- Mitä kirjaa lukiessasi nauroit ihan kippurassa?
- Minkä kirjan luit uudestaan pitkästä ajasta ja yllätyit?
- Mikä kirja jäi mieleesi pitkäksi ajaksi?
- Kirja, jonka olet pitkän aikaa ajatellut lukea?

PUUTARHA TRÄDGÅRD

- Mikä on lempikukkasi? Miksi?
- Mistä väristä pidät?
- Lempikasvisi?
- Viljeletkö jotain ikkunanlaudalla, parvekkeella, siirtolapuutarhapalstalla tai puutarhassa?
- Mitä kasveja? Kukkia vai vihanneksia?
- Keräätkö marjoja?
- Teetkö hilloa, mehua tai jälkiruokaa marjoista tai hedelmistä?

URHEILU JA KUNTOILU SPORT OCH MOTION

- Kuntoiletko?
- Harrastatko jotain urheilulajia?
- Missä lajissa olit hyvä lapsena?
- Seuraatko urheilua televisiosta tai netistä?
- Mikä on sinusta kiinnostavinta?
- Käytkö kilpailuissa tai otteluissa?
- Mikä on suosikkiseurasi?
- Jos olisit ammattilainen, missä lajissa kilpailisit?
- Katsotko Suomi-Ruotsi-otteluita? Ketä kannatat?
- Käytkö kävelylenkeillä tai kuntosalilla?
- Pyöräiletkö?

TYÖ ARBETE

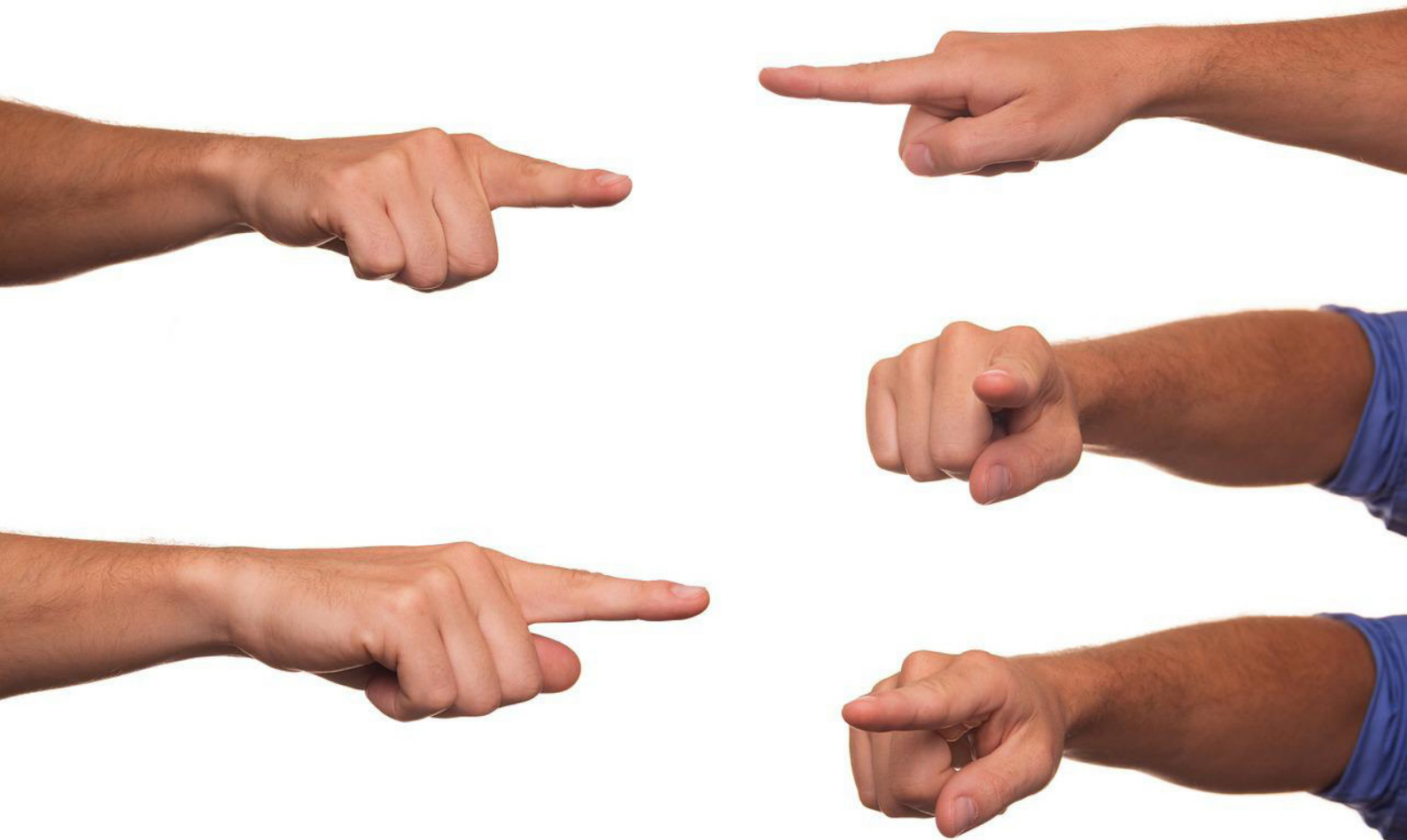
- Mitä työtä tekisit, jos voisit vapaasti valita?
- Mikä on unelma-ammattisi?
- Mikä on hulluinta, mitä pomosi on pyytänyt sinua tekemään?
- Haluaisitko tehdä töitä 4 x 10 tuntia viikossa mieluummin kuin 5 x 8 tuntia?
- Mikä oli ensimmäinen työpaikkasi nuorena?
- Miten se vaikutti seuraavan työpaikan valintaan?

SINÄ DU

- Mitä teet mieluiten viikonloppuna?
- Oletko aamu- vai iltaihminen?
- Mistä tulet iloiseksi?
- Mitä katsot ensimmäisenä aamulla kännykästä?
- Kuka tuntee sinut parhaiten?
- Mikä on hullukurisin tapasi?
- Mistä haluaisit olla kuuluisa?
- Miltä haluaisit elämäsi näyttävän viiden vuoden kuluttua?
- Mitä teet, kun sinulla ei ole mitään tekemistä?
- Minkä ikäiseksi tunnet itsesi? Miksi?
- Minkä olemassa olevan keksinnön olisit halunut keksiä itse?
- Milloin opit viimeksi jotain uutta?
- Jos saisit matkustaa ajassa taaksepäin ja kokea jonkun tapahtuman, mikä se olisi?
- Milloin nauroit viimeksi oikein makeasti?
- Mistä aiheesta voisit keskustella tuntikausia?
- Oletko taikauskoinen?
- Miten rentoudut kiireisen päivän jälkeen?
- Keitä ihmisiä ihaillet?
- Parhaat saamasi elämänlahjat
- Parhaat saamasi geenit
- Ominaisuus, jonka haluaisit
- Usein näkemäsi uni
- Lapsuuden haaveesi
- Asiat, jotka aiot joskus tehdä
- Minkä taidon haluaisit osata?
- Jos painattaisit t-paidan, jossa olisi teksti, mitä siinä lukisi?
- Jos joutuisit autiolla saarelle, mitkä kolme asiaa haluaisit mukaan?

- Mihin tuhlaat?
- Mikä on lempiäänesi?
- Kuka on muuttanut elämäsi?
- Mitä sanaa tai lausetta käytät liikaa?
- Mikä on suurin saavutuksesi?
- Jos saisit olla joku muu yhden päivän ajan, kenet valitsisit?
- Mikä on paras tekemäsi päätös?
- Mikä on paras rutiinisi?
- Mikä herättää sinussa toivoa?
- Mikä inspiroi sinua?
- Mistä olet ylpeä?
- Mistä haaveilet?
- Mikä on paras elämänohje, jonka olet saanut?
- Mikä on kummallisinta, jota sinulle on sattunut?
- Minkä superominaisuuden haluaisit itsellesi?
- Jos saisit valita maailman kahdeksannen ihmeen, minkä valitsisit?

KUVAT BILDER

Etusivu ja sivut Framsidan och sidorna 1-11, 13-14, 16-20, 23-24, 26-38 ja 40-41
Pixabay- sivustolta Från Pixabay-webbplats.

Ilmainen käyttöoikeus sekä kaupallisesti että ei-kaupallisesti painetussa ja digitaalisessa muodossa. Alkuperää ei tarvitse ilmoittaa.

Gratis för kommersiellt och icke-kommerciellt bruk både i tryck och digitalt.

Ingen attribution krävs.

Sivu Sidan 37. Kuva ruususta. Bild på en ros. Anne Harbom Jäderlund

TEKIJÄNOIKEUKSIEN HALTIJA UPPHOVSRÄTTSINNEHAVARE

Anne Harbom Jäderlund

